

Utbildningsinspektion i Rörsjöskolan, grundskola F-9

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Rörsjöskolan

Skolverket sände den 1 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Rörsjöskolan har bestått av undervisningsråden Gösta Karlsson och Agneta Ericsson. Besök i Rörsjöskolan inleddes den 4 maj 2005 och avslutades den 27 maj 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Rörsjöskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Rörsjöskolan genomfördes formella intervjuer med skolledning, representanter för elever, föräldrar och personal. Förskoleklasserna, samtliga årskurser i skolan och fritidshemmen besöktes.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit erfarenheter från projektet ”Samverkan mellan myndigheter kring elevens arbetsmiljö”, där Rörsjöskolan har medverkat. Projektet har varit ett samarbete mellan Skolverket, avdelningen för utbildningsinspektion, enheten i Lund, Arbetsmiljöverket i Malmö, Specialpedagogiska institutet, södra regionen och skolhälsovården, Region Skåne. För inspektionens vidkommande har projektets resultat bidragit med underlag till avsnitten 1 och 2 i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Stadsdel Centrum, Rörsjöskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	190
Förskoleklass	55
Grundskola	540

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklassen och grundskolan årskurserna 1-9, inklusive en så kallad förberedelseklass med 11 elever som är nyanlända till Sverige. I anslutning till skolan finns fritidshem för årskurserna 1-3 och 4-6. Till skolan hör även en fritidsgård som lokalmässigt är integrerad i 6-9 skolan. Även lokalerna för fritidshemmet 4-6 finns i 6-9 skolan.

Rörsjöskolan består av två enheter, en F-5 enhet med 320 barn/elever och en 6-9 enhet med 220 elever, med kort gångavstånd dem emellan.

Verksamheten är organiserad i arbetslag, tre i F-2, två i 3-5 och ett för fritidshem 1-3. Förberedelseklassen ingår i 3-5. Det finns också två arbetslag för årskurserna 6-9, ett för fritidshem 4-6 samt ett för fritidsgården.

Rörsjöskolan 6-9 deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan.

I skolans kvalitetsredovisning uppges att flertalet elever bor i Rörjöstaden eller runt Värnhemstorget i centrala Malmö. Under de senaste åren har barnfamiljer lämnat området och flyttat till framför allt angränsande kommuner. Inflyttning sker framför allt från stadens ytterområden. Eleverna har mycket olika social och kulturell bakgrund. Cirka 60 procent av eleverna har annat modersmål än svenska. Enligt nationell statistik 2004 var föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå lägre än rikssnittet.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Av den årliga lägesenkät kring det sociala klimatet som skolan gör i samtliga klasser, framgår att eleverna överlag trivs på skolan och mobbning förekommer i ringa omfattning. Konflikter på grund av mångkulturellt relaterade motsättningar förekommer sällan. Personalen uppger att de kränkningar som dock kan förekomma, i form av fula ord, gester och tecken, har krupit ner i åldrarna. Detta elevbeteende fanns tidigare framför allt i de högre årskurserna. Intervjuade elever och föräldrar uppger i huvudsak att klimatet är gott mellan elever och mellan elever och vuxna och att vuxna ingriper då problem uppstår. Eleverna känner sig trygga i att söka vuxenstöd. Inspektörernas iakttagelser vid lektionsbesök och vid vistelser bland eleverna i uppehållsrum, korridorer och på skolgårdarna förstärker bilden av att ett gott värdegrundsklimat, en välkomnande atmosfär och ett hjälpsamt bemötande kännetecknar skolan. Inte minst mot bakgrund av den bristfälliga yttre miljön i 6-9 skolan och dess begränsade lokalytor, där elever och personal bokstavligen lever mycket tätt tillsammans, framstår detta som synnerligen anmärkningsvärt i positiv mening.

6-9 skolan har emellertid vissa problem med "objudna gäster" utifrån som uppehåller sig på skolans område och som skolan då måste lägga ner tid och energi på för att avvisa.

Eleverna har enligt inspektörernas bedömning både vilja och god förmåga att uttrycka sin uppfattning både i formella sammanhang och informellt i anslutning till lärandet.

Elevernas kunskaper om vad som skall läras utifrån läroplaner och kursplaner är relativt god. Flertalet elever har därtill både engagemang och förmåga att planera hur och när olika saker skall göras. Elevernas förmåga att planera samt arbeta självständigt och med andra upplever inspektörerna generellt sett som god.

Av de nationella proven i årskurs 5 år 2004 framgår att av de elever som har genomfört provet har ca 89 procent nått målen helt och 10 procent är på god väg att nå målen i engelska. 81 procent har nått målen helt och 13 procent är på god väg att nå målen i matematik. 78 procent har nått målen helt och 21 pro-

cent är på god väg att nå målen i svenska. Skolan har, för årskurs 1-5, ingen samlad bild av elevernas resultat i relation till nationella mål i läroplaner och kursplaner i övriga ämnen. För att råda bot på detta har skolan tagit fram ett underlag inför utvecklingssamtalet, där läraren skall beskriva elevens personliga utveckling och kunskapsutveckling i samtliga ämnen, vilket då kommer att utgöra ett underlag för en samlad bild på skolan.

Tabell 1 Andel elever i procent som nådde målen på nationella prov i årskurs 9 våren 2004

Nationellt ämnesprov	Årskurs 9
Svenska, läsförståelse	58 %
Svenska, muntlig förmåga	72 %
Svenska, skriftlig förmåga	70 %
Matematik	62 %
Engelska, muntlig förmåga	78 %
Engelska, receptiv förmåga	78 %
Engelska, skriftlig förmåga	88 %

Av nationell statistik för läsåret 2003/2004 framgår att 74 procent av de 50 avgångseleverna nådde behörighet till gymnasieskolans nationella program jämfört med rikets 90 procent. 48 procent nådde målen i alla ämnen jämfört med rikets 76 procent. Det genomsnittliga meritvärdet var 186,9 jämfört med rikets 207. I de behörighetsgivande ämnena nådde knappt 11 procent inte målen i engelska, 17 procent i matematik och 20 procent i svenska. Det råder skillnader mellan resultaten såsom de framkommer genom nationella prov i årskurs 9 och slutbetygen i samma ämnen, vilket skolan bör analysera orsakerna till.

Högst andel elever som inte nådde målen fanns i moderna språk som språkval, religion och hem- och konsumentkunskap, medan lägst andel elever som inte nådde målen fanns i modersmål, slöjd och bild.

Andelen elever med betyget Mycket väl godkänd var högst i teknik, modersmål, bild och slöjd och lägst i engelska, religion, samhällskunskap och svenska.

Flickorna hade betydligt högre medelbetyg än pojkarna. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde var 159 poäng och flickornas 218. I riket var skillnaden 22 poäng till flickornas fördel.

I intervjuer med lärare i årskurs 6-9 och skolledning framgår att skolan har en tydlig samlad bild av resultaten i årskurs 9, vilka också kontinuerligt diskuteras och analyseras. Av tänkbara orsaker till de bristfälliga resultaten uppger skolan att många elever har ett annat modersmål än svenska och att det finns elever med svår social problematik. När det gäller den förra elevgruppen anser sig skolan inte ha resurser i tillräcklig omfattning för att kunna sätta in adekvata stödinsatser och i arbetet med den senare elevgruppen upplever skolan att samverkan med socialtjänsten kring barn och ungdomar i riskzonen inte fungerar tillfredställande. I skolans kvalitetsredovisning för 2004 kopplas de bristfälliga kunskapsresultaten till upptagningsområdets specifika karaktär av dels ett ”socialt tungt område”, dels att det finns många elever som inte har samma språkliga

förutsättningar som andra elever. Kvalitetsredovisningen uppger att verksamheten har ett stort behov av speciallärare, specialpedagog, lärare i svenska som andraspråk och skolpsykolog.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av skolans arbete med normer och värden är gott och att ett gott klimat i värdegrundens anda råder i skolan. Eleverna har både vilja och förmåga att uttrycka sina uppfattningar och har relativt god kännedom om kursplaner och läroplanens övergripande mål. Eftersom skolan saknar en samlad bild av elevernas måluppfyllelse avseende de ämnen som inte mäts med nationella, kan inspektörsteamet inte heller bedöma de yngre elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än de behörighetsgivande. Kunskapsresultaten för avgångseleverna i årskurs 9 i form av betyg är inte tillfredsställande och de stora skillnaderna i resultat mellan pojkar och flickor samt skillnaderna mellan nationella prov och slutbetyg måste noggrant analyseras, både på stadsdelsnivå och på skolnivå, för att adekvata åtgärder skall kunna sättas in. Inspektörerna vill gärna framhålla den klara och tydliga bild som skolan har av resultaten i årskurs 9 och det underlag om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen som används vid utvecklingssamtalet som två goda exempel.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Rörsjöskolan har fungerade organ för samverkan med eleverna i form av klassråd och elevråd. Inspektörerna bedömer att denna samverkan fungerar bra och att skolan bemödar sig om att inhämta elevernas synpunkter. Eleverna i de lägre årskurserna har varit med och påverkat den nya skolgårdens utformning och vid besöket i 6-9 enheten var representanter för de äldre eleverna ansvariga för och engagerade i planeringen av en friluftsdag. Via skolans elevråd och en utsedd grupp på fritidsgården representeras eleverna i det ungdomsråd som har kontakter med ledamöter i stadsfullmäktige. Stadsdelen har också anordnat elevskyddsombudsutbildning för elever från årskurs 7, vilka medverkar vid skolans skyddsronder.

Det finns också en föräldraförening på skolan som träffar skolledning och personal från skolan och fritidshemmen en gång per månad. Intervjuade föräldrar känner sig i övervägande grad väl informerade om vad som händer i skolan och om målen utifrån läroplan och kursplaner. Några föräldrar efterlyser dock en ännu större öppenhet och intresse från skolans sida att föra diskussioner i grundläggande generella pedagogiska frågor, för att föräldrarna bättre skall förstå vad som ligger bakom planering och genomförande av undervisningen.

Att eleverna har inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer är inte så vanligt förekommande enligt eleverna. En elev tror att detta beror på att "Lärarna vill ju att vi skall nå målen", en hypotes som också några lärare snuddar vid, i en diskussion om elever med bristande baskunskaper och bristen av tid i de egna ämnena. I valet mellan utökat elevinflytande och omsorgen om att så många elever som möjligt skall nå målen, hamnar det reella elevinflytandet lätt i skymundan, anser lärarna. Enligt inspektörernas bedömning är det olyckligt med ett upplevt motsatsförhållande mellan inflytande över det egna lärandet och möjlighet att nå målen. Elevutvär-

dering av undervisningen är dock relativt vanligt förekommande och görs i olika former regelbundet av de flesta lärare.

I de olika förskoleklassernas verksamhet kunde inspektörerna iaktta skillnader i möjlighet för barnen att vara delaktiga och kunna påverka.

Rörjskolan har en föredömlig handlingsplan mot mobbning och kränkande behandling. Det förebyggande arbetet är genomtänkt och särskilt faddersystemet och kompisamtalen i de lägre årskurserna uppskattas av eleverna. Andra förebyggande inslag är värderingsövningar, dramaövningar, massage- och avslappningsövningar, samarbetsövningar, etiska samtal och elevenkäter. Det finns också planer på att utbilda elevmedlare i årskurs 1-5. Kuratorn arbetar särskilt med tjejgrupper och skolan planerar också en satsning riktad till killgrupper inför höstterminen 2005. Det finns två antimobbningsgrupper på skolan, en för F-5 och en för årskurs 6-9. Under läsåret 2004/2005 har antimobbningsgrupperna handlagt cirka 7-8 fall av misstänkt mobbning eller kränkande behandling. Det finns också en särskild handlingsplan vid akuta hot- och våldshändelser.

Det finns tillgång till skolhälsovård i form av en skolsköterska med 75 procent tjänst. Skolsköterskans mottagning finns i F-5 enhetens lokaler och eleverna i de högre årskurserna har också tillgång till henne. Skolsköterskan har ett särskilt kurativt ansvar när det gäller de lägre årskurserna och arbetar aktivt med elevgrupper i sex- och samlevnad i de högre årskurserna. Genom skolsköterskan finns också tillgång till skolläkare vid behov.

Hösten 2003 bildades Rörjöstadens idrottsförening. Initiativtagare var föräldrar och lärare på skolan. Föreningen har idag cirka 300 medlemmar. Äldre elever har utbildats som ledare och tar hand om yngre elever. Ett av föreningens syften är att erbjuda barnen och ungdomarna ett alternativ mitt inne i storstaden, där utbudet av fritidsaktiviteter är mycket litet. Föreningen ansökte 2004 hos Skånes idrottsförbund om medel för att kunna anlägga en näridrottsplats på Rörjskolorns F-5 skolgård, vilket också beviljades. Under inspektionsbesöket pågick förberedelserna för fullt inför invigningen av multisportanläggningen, som är försedd med konstgräs så att skola och föreningsliv skall kunna använda den året runt. Här skall barnen och ungdomarna kunna spela fotboll, basket, volleyboll och bandy.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans övergripande arbete för att ge eleverna en god arbetsmiljö är av god kvalitet och i många avseenden av mycket god kvalitet, liksom det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. Det arbete och stora engagemang som föräldrar och skolpersonal har lagt ner i idrottsföreningen och som nu också har resulterat i en näridrottsplats förtjänar att framhållas som ett mycket gott exempel. Skolan kan ytterligare utveckla formerna för att möta föräldrar som är intresserade av grundläggande pedagogiska frågor. Elevernas delaktighet och inflytande vid planering och genomförande av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

I skolans lokala arbetsplan, framtagen i samverkan med all personal, prioriteras fyra områden, s.k. pelare: trygghet, språk, mångfald och hälsa.

Inspektörerna bedömer att undervisningssituationen som helhet på Rörsjöskolan är god och att arbetsklimatet är gott. Organisationen i arbetslag skapar goda förutsättningar för det pedagogiska arbetet. Personalen i fritidshemmet för årskurs 1-3 bildar ett eget arbetslag och uppger för inspektörerna att det finns vissa brister i samverkan mellan det egna arbetslaget och lärararbetslagen beträffande information, kommunikation och viss mån delaktighet i tagna beslut. Personalen i fritidshemmet för årskurs 4-6 upplever att de har mycket liten kontakt med skolan sedan verksamheten flyttades till 6-9 skolan. I skolans arbetslag samarbetar lärarna på ett gott sätt, men i lägre årskurser gäller klasslärarprincipen trots att inte alla lärare har utbildning för ett sådant arbetssätt. Inspektörerna bedömer att arbetslagens samlade kompetens skulle kunna tillvaratas på ett ännu bättre sätt inom det friutrymme som arbetslaget kan erbjuda. Se också under avsnitt 6.

Skolans förberedelseklass har en genomströmning på 4-6 elever per läsår. Eleverna deltar efter tiden i förberedelseklassen i den ordinarie klassens undervisning och skolas gradvis in. Inspektörerna bedömer att verksamheten håller god kvalitet. I klassen undervisar en lärare i svenska som andraspråk och en modersmålslärare i arabiska. När eleverna går över till vanlig klass ges fortsatt undervisning i svenska som andraspråk. Det finns i det fortsatta arbetet ett etablerat samarbete mellan förberedelseklassläraren och lärarna i svenska som andraspråk. Skolledningen uppger att studiehandledning ges ibland, men bedömer att antalet timmar ofta är otillräckligt.

I de besökta förskoleklasserna pågick verksamhet av mycket varierande slag. I någon grupp kan inspektörerna se en tydlig integration av förskolans och skolans olika kulturer. Här finns ett rikt utbud av material som stimulerar till lek och det pågår olika former av konstruktionslekar, rollekar och spel. Inspektörerna ser också exempel på verksamhet som i stor utsträckning inriktas på teoretiskt förberedelsearbete inför skolstarten.

Skolan har introducerat ett läsutvecklingsschema (LUS) för varje elev från förskoleklass till årskurs 9. All personal har fått utbildning och lärarna och personalen i fritidshemmen arbetar nu med läsutvecklingen i läsgrupper. Det är skolledningens förhoppning att detta tillsammans med tidigare nämnda underlag inför utvecklingssamtalet, där elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen skall beskrivas, på ett tydligt sätt kommer att kartlägga varje enskild elevs kunskapsutveckling och samtidigt identifiera vilka elever som är i behov av särskilt stöd. På grundval av övrig inskickad dokumentation bedömer inspektörerna att skolan har goda rutiner för att kartlägga stödbehov.

Skolan använder sig av det s.k. Svantestet som underlag inför ett eventuellt beslut om undervisning i svenska som andraspråk. Skolverkets referensmaterial Att undervisa elever med Svenska som andraspråk (2001) utgör ett exempel på texter som vill stimulera till ökad teoretisk medvetenhet om och metodisk insikt i vad det innebär att som andraspråkselev lära sig ett andraspråk. Av referensmaterialet framgår bland annat att, sett ur ett allmänt perspektiv, det bästa och

mest tillförlitliga mätinstrumentet är andraspråkslärares kompetens och kunskap om andraspråksutveckling.

Det finns två elevvårdsteam på skolan, ett i årskurs F-5 som består av rektorn, skolsköterskan, specialpedagogerna och skolpsykologen och ett i årskurs 6-9 som består av rektorn, skolsköterskan, kuratorn, skolpsykologen och studie- och yrkesvägledaren. Av inskickad dokumentation och intervjuer framgår att skolan har goda rutiner i elevvårdsarbetet. Åtgärdsprogram upprättas för elever som befaras inte nå målen, elevvårdskonferenser genomförs på ett författningssenligt sätt och dokumentationen kring elevvårdsärenden förvaras på ett betryggande sätt. Det grundläggande elevvårdsarbetet utförs av lärarna i arbetslagen, med klassläraren respektive mentorn i högre årskurser som huvudansvarig. När mentorn eller annan lärare anmäler ett elevärende till något av elevvårdsteamerna skall läraren alltid ange vilka insatser som tidigare har gjorts.

Rörsjöskolan har mycket goda rutiner för rapportering och uppföljning av elevernas närvaro under lektionerna. Därtill har skolan ett s.k. skolkprogram, som på ett föredömligt sätt försöker att motverka ogiltig frånvaro genom tydliga rutiner. Information om hur skolkprogrammet är tänkt att fungera finns i olika versioner för elever, föräldrar och personal. Eleverna tycker att programmet är bra eftersom kamrater med problem snabbt uppmärksammas. Däremot finns det bland intervjuade elever i högre årskurser delade meningar om den rättvisa tillämpningen och effektiviteten av skolans s.k. bokstavssystem för förseelser, vilken rapporteras hem till föräldrarna i samband med frånvarorapporteringen. Enligt lärarna försöker de att stämma av bokstavssystemet kontinuerligt för att närma sig en likvärdig tillämpning, något som inspektörerna förutsätter borde kunna ytterligare tydliggöras för eleverna. Inspektörerna bedömer dock sammantaget att frånvarorapporteringssystemet och skolkprogrammet vittnar om en skola som inte låter någon elevs problem obemärkt passera förbi.

Av intervjuerna framgår att inte alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta. Skolpsykologen, som arbetar på uppdrag av skolan, känner att hon har svårt att räkna till, särskilt efter det att antalet timmar har reducerats i samband med att en kollega slutade. Skolpsykologen bedömer att det finns ett uppdämt behov, bl.a. av dyslexiutredningar. Kuratorn, som har en halvtidstjänst, bedömer att hon inte hinner med så mycket förebyggande arbete. Efter samtal med elevvårdsteam, lärare och skolledning framtonar för inspektörerna en tydlig bild av att inte alla elever som har rätt till stödinsatser får detta. Inte heller alla elever som skolan bedömer skulle behöva få stöd i form av studiehandledning på modersmålet får detta. Inspektörerna bedömer att författningarnas krav därmed inte uppfylls i dessa avseenden. Mot bakgrund av att de kunskapsresultat som skolan redovisar för avgångseleverna i årskurs 9 inte är goda, är det särskilt viktigt att huvudmannen snarast uppmärksammar detta och vidtar åtgärder.

Modersmålsundervisningen administreras centralt av kommunens modersmålsenhet. Inspektörerna bedömer att skolledningen i dialog med modersmålsenheten bör följa upp och djupare analysera utfallet av undervisningen och orsakerna till varför elever och föräldrar i vissa fall har tackat nej till en undervisning som i kombination med studiehandledning och svenska som andraspråk skulle kunna förbättra berörda elevers studieresultat.

Skolan erbjuder läxhjälp i senare årskurser, ett erbjudande som många elever tar emot.

Det finns ingen särskild undervisningsgrupp i skolan. Skolan har dock två elever i den stadsdelsövergripande särskilda undervisningsgrupp för årskurs 5-9 som kallas Kunskapscentrum och som är knuten till Magistratskolan. Mentorerna i ordinarie klasser på Rörsjöskolan har kontakt med dessa elever. Ett tjugotal elever har anpassad studiegång i ett eller flera ämnen, framför allt för att prioritera de behörighetsgivande ämnena.

Av en utvärdering för kalenderåret 2004 framgår att föräldrar och elever i huvudsak är mycket nöjda med utvecklingssamtalen. Övervägande majoriteten av intervjuade föräldrar har samma uppfattning. De föräldrar som inte är nöjda, upplever bristande tydlighet eller alltför ensidig betoning på kunskaper vid utvecklingssamtalen. Merparten av intervjuade elever är också positiva.

De flesta intervjuade elever känner sig överlag välinformerade om hur betygs-kriterierna skall tolkas i de flesta ämnena och om "vad som gäller". De är däremot mer osäkra på om lärarna i praktiken har samma krav i alla ämnen. Eleverna redovisar olika uppfattningar om vilka underlag som lärarna har då de sätter betyg, alltifrån "allt vi gör är viktigt" till "mest prov och skriftliga läxförhör". Eleverna anser inte, så långt som de kan bedöma det, att betygen är helt rättvist satta av alla lärare.

Det pågår ett kontinuerligt arbete på skolan för att säkra likvärdiga bedömningar inom ämnet, mellan ämnena och mellan skolan och de andra två betygssättande skolorna i stadsdelen, vilket inspektörerna bedömer är ett mycket bra initiativ. Intervjuade lärare redovisar därtill en klar och tydlig bild av betygsläget på skolan.

Eleverna har två veckors prao i årskurserna 8 och 9, vilket de uppskalltar. Eleverna är också mycket nöjda med studie- och yrkesvägledarens insatser inför valet till gymnasieskolan. För elever som inte blir behöriga till gymnasieskolans nationella program finns väl genomtänkta rutiner för överlämnande till det individuella programmet och där studie- och yrkesvägledaren särskilt följer upp dessa elever.

För avgångselever i årskurs 9 som inte har uppnått målen i ett ämne, skriver skolan ett omdöme som sedan följer eleven till gymnasieskolan. Detta omdöme är utformat som en enkel blankett, vilken följer den nationella kursplanens målbeskrivningar och där betygssättande lärare bedömer i vilken mån eleven har uppnått de olika delmålen. Det är inspektörsteamets uppfattning att blanketten på ett tydligt och snabbt sätt informerar om elevens nuläge.

I övrigt finns också goda rutiner för mottagande, övergångar och överlämnande inom skolan.

Liksom för årskurs 1-5, finns även i årskurs 6-9 ett underlag inför utvecklingssamtalet, där varje lärare i sitt eller sina ämnen skall beskriva elevens personliga utveckling och kunskallsutveckling.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans pedagogiska verksamhet är av god kvalitet. Organisationen skapar goda förutsättningar för det pedagogiska arbetet, men det finns också utvecklingsmöjligheter till att än bättre tillvarata den samlade lärarkompetensen i framför allt årskurs 1-5.

Satsningen på läsutvecklingsschema där all personal är engagerad, är ett värdefullt steg i arbetet med elevernas läsutveckling. Skolan har goda rutiner för att kartlägga stödbehov och för elevvårdsarbetet. Skolan har god kontroll över vilka elever som är i behov av särskilt stöd i den ena eller andra formen, samtidigt som inte alla elever som har rätt till stödinsatser eller behöver stöd i form av studiehandledning på modersmålet får detta.

Skolans arbete för att säkra en likvärdig och rättvis betygssättning är ett gott exempel på en skola som har kommit en god bit på väg. Samtidigt bör dock lärarnas dialog med eleverna om grunderna för deras betygssättning än mer prioriteras.

Rutinerna för mottagande, övergångar och överlämnande inom skolan och till gymnasieskolan är goda och här förtjänar den särskilda omsorg som skolan visar elever som skall påbörja det individuella programmet och den flexibla övergången mellan förberedelseklass och ordinarie klass att särskilt nämnas. Utformningen av det omdöme som följer elever som inte har uppnått målen i ett ämne till gymnasieskolan är föredömligt.

Samverkan mellan fritidshemmet och skolan bör förbättras.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Rörsjöskolans ledningsgrupp består av fyra rektorer: en rektor för förskoleklasserna A och B, tillika rektor för Värnhems förskolor, en rektor för förskoleklassen C, tillika rektor för Rönnelunds förskolor, en rektor för årskurs 1-5 samt en rektor för årskurs 6-9. Rektorerna uttrycker att samverkan dem emellan är god, liksom samverkan med deras närmaste chef, barn- och ungdomschefen. Rektorerna anser också att dialogen med ordföranden i stadsdelsnämnden fungerar bra.

Ur personalens synpunkt hinner inte rektorerna för skolan riktigt med att hålla sig förtrogna med den dagliga verksamheten i skola och fritidshem, en uppfattning som rektorerna delar och härleder till ett omfattande elevvårdsarbete och till alltför många möten och smärre uppdrag utanför verksamhetens kärnuppdrag. Samtidigt uttrycker personalen en förståelse för rektorernas arbetssituation. Det är dock inspektörernas bedömning att skolans rektorer på ett i övrigt förtjänstfullt sätt tar sitt övergripande ansvar för de funktioner som beskrivs i författningarna.

Samtliga rektorer har pedagogisk utbildning och lång erfarenhet, både som pedagoger och som ledare av verksamheten. Tre av rektorerna har också genomgått den statliga rektorsutbildningen. Det är det första läsåret på skolan för rektorn i årskurs 6-9 och han har prioriterat att bygga upp tydliga rutiner på skolan, då ledningsfunktionen tidigare har präglats av turbulens under en längre tid.

Kvalitetsredovisningen upprättas årligen utifrån en kommunal struktur och behandlar endast verksamheten under skoltid. Bedömningar i vilken mån ele-

verna når de nationella målen för undervisningen redovisas knapphändigt och summariskt i en övergripande sammanfattning med vissa ansatser till analys. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen i sin nuvarande utformning har kvalitetsbrister mot bakgrund av förordningens krav.

Den verksamhetsidé som är fastställd inom Rörsjöområdet sammanfattas i orden ”Vi vill ge barnen trygga och stabila relationer till vuxna och andra barn, för att skapa en bra grund för lärande och utveckling”. Det är mot den bakgrunden de fyra s.k. pelarna (trygghet, språk, mångfald och hälsa) skall betraktas. Verksamhetsidén omfattar såväl förskola som förskoleklass och skola. All personal i området har varit med och konkretiserat hur detta skall omformas i praktiken, vilket har resulterat i en broschyr som vänder sig till föräldrarna och en broschyr som anger inriktningen för den pedagogiska verksamheten inom förskola och skola.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att ledningen av verksamheten är av god kvalitet och det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Skolledningen bör dock i dialog med barn- och ungdomschef och andra företrädare på stadsdelsnivå utarbeta strategier för hur skolledningens möjligheter att hålla sig förtrogna med det dagliga arbetet i såväl skola som fritidshem ytterligare kan utvecklas. Kvalitetsredovisningen bör utvecklas så att det blir tydligare beträffande i vilken mån eleverna når de nationella målen, kopplat till analys och förslag till åtgärder på de punkter där måluppfyllelsen är låg.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Elevens val organiseras av arbetslagen och är uppdelad i två perioder per termin och äger rum en gång i veckan. Utbudet är i de lägre årskurserna främst inriktat mot praktisk-estetiska ämnen och i de senare årskurserna mot svenska, matematik, samhälls- och naturorienterande ämnen. De äldre eleverna efterlyser ett rikhaltigare utbud.

Som språkval erbjuder skolan tyska, franska, spanska samt engelska och svenska. 32 procent av eleverna läser spanska, 21 procent tyska, 18 procent franska och 29 procent engelska och svenska. Gruppen som läser svenska och engelska växer för varje år enligt lärarna, en situation som enligt inspektörernas uppfattning skolan bör ägna ett särskilt intresse åt i samband med en analys av elevernas språkval.

Inte alla elever som skolan bedömer skulle behöva få undervisning i svenska som andraspråk får detta.

Utbildningen på skolan är avgiftsfri.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan erbjuder en utbildning med de valmöjligheter som föreskrivs i de statliga bestämmelserna.

Skolan kan också föra en dialog med eleverna kring elevens val och bör även fortsättningsvis ägna ett särskilt intresse åt det ökade antal elever som har valt svenska/engelska som språkval. Inte alla elever som skolan bedömer skulle behöva få undervisning i svenska som andraspråk får detta.

6. Resurser

Vid samtal med personalen på Rörsjöskolan framgår att den trivs mycket bra på skolan och är engagerad i sitt arbete. Så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och flertalet lärare har också utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i. Dock finns det lärare, framför allt i lägre årskurser, som också undervisar inom ämnen eller ämnesområden där de inte har fördjupade kunskaper. Skolan bör se över hur man optimalt kan utnyttja de kompetenser lärarna har.

Antalet barn i fritidshemmets grupper varierar mellan 30 och 38. Störst är en av avdelningarna för de yngsta barnen. I varje avdelning arbetar två vuxna. Det finns utöver detta 25 timmar som samutnyttjas. Sammanlagt finns fem fritidspedagoger och tre barnskötare.

Kompetensutvecklingen har den senaste tiden framför allt varit riktad mot arbetet med läsutvecklingsscheman och där all personal har deltagit. Medel från EU (ESF-rådet) kommer att möjliggöra intensifierade fortbildningsinsatser under de närmaste två åren och där skolledningen har tankar kring exempelvis arbetslagsutveckling, teambildning, svenska som andraspråk, samtalsmetodik, anti-mobbning, hjärt- och lungräddning.

Inspektörerna bedömer att skolans lokaler i stort är ändamålsenliga och att tillgången till specialsalar för praktisk-estetiska ämnen i huvudsak är god och i naturvetenskap god. Lokalerna är ändamålsenligt utrustade.

Eleverna tycker att kvaliteten på skolans läromedel är i huvudsak god, en bedömning som inspektörerna delar.

Eleverna i högre årskurser uppger att det finns begränsade möjligheter att få utnyttja skolans datorer och har svårt att förstå varför. Enligt rektorn finns inte resurser i form av personal för att bemanna vare sig datorsalen eller skolans bibliotek.

Rörsjöskolan F-5 är byggd 1899. Skolan har totalrenoverats under läsåret 2003/2004 och på den stora skolgården finns fotbollsplan, lekställning, basketplan samt skolträdgård. Rörsjöskolans 6-9 lokaler är inrymda i Malmö Lokaltrafiks f.d. lokaler. Byggnaden totalrenoverades 1999-2000. Den, enligt inspektörernas bedömning, oinspirerande och torftiga yttre miljö, med en liten, asfalterad skolgård med några sittgrupper och en basketplan, står i bjärt kontrast till den fina utemiljö som de yngre eleverna har till sitt förfogande. Eleverna i de högre årskurserna har sammantaget en synnerligen begränsad och mindre stimulerande utomhusmiljö under skoldagens raster och luncher och varken bibliotek, datorsal eller någon annan lokal finns i allmänhet då tillgänglig för eleverna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans lokaler, utrustning och läromedel i huvudsak är av god kvalitet. I stort sett samtliga lärare har lärarutbildning och flertalet lärare har också utbildning i de ämnen som de undervisar i. Skolan bör dock se över hur man optimalt kan utnyttja de kompetenser lärarna har, framför allt i lägre årskurser.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten övergripande är av god kvalitet. Ledningen av verksamheten är av god kvalitet och i stort sett samtliga lärare har lärarutbildning och, med vissa undantag, också utbildning i de ämnen som de undervisar. Skolans övergripande arbete för att ge eleverna en god arbetsmiljö är av god kvalitet och i många avseenden av mycket god kvalitet, liksom det förebyggande arbetet mot mobbning och kränkande behandling. Det råder ett gott värdegrundsklimat och en välkomnande atmosfär på skolan. Eleverna känner sig trygga i att söka vuxenstöd och de har både vilja och förmåga att uttrycka sina uppfattningar. Organisationen skapar goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten. Skolan har goda rutiner för att kartlägga stödbehov och för elevvårdsarbetet. Det finns också goda rutiner för mottagande, övergångar och överlämnande inom skolan och till gymnasieskolan. Det underlag om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen som nu används vid utvecklingssamtalet är ett gott exempel och utformningen av det omdöme som följer elever som inte har uppnått målen i ett ämne till gymnasieskolan är föredömligt. Skolan har kommit en god bit på vägen mot att säkra likvärdigheten i betygssättningen och skolan har därtill en klar och tydlig bild av betygsläget.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden.

Kunskapsresultaten för avgångseleverna i årskurs 9 i form av betyg är inte tillfredsställande och de stora skillnaderna i resultat mellan pojkar och flickor samt skillnaderna mellan nationella prov och slutbetyg bör ytterligare analyseras.

Elevernas delaktighet och inflytande vid planering och genomförande av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras.

Samverkan mellan fritidshemmet och skolan bör förbättras.

Skolan bör se över hur den samlade lärarkompetensen i lägre årskurser kan tillvaratas på ett ännu bättre sätt inom det friutrymme som arbetslaget erbjuder.

Skolan bör i en fördjupad dialog med eleverna diskutera elevens val och grunderna för betygssättningen.

Skolledningen bör i dialog med barn- och ungdomschef och andra företrädare på stadsdelsnivå utarbeta strategier för hur skolledningens möjligheter att hålla sig förtrogna med det dagliga arbetet i såväl skola som fritidshem ytterligare kan utvecklas.

Kvalitetsredovisningen bör utvecklas så att det blir tydligare beträffande i vilken mån eleverna når de nationella målen, kopplat till en analys och förslag till åtgärder på de punkter där måluppfyllelsen är låg.

Skolan bör även fortsättningsvis ägna ett särskilt intresse åt det ökade antal elever som har valt svenska/engelska som språkval.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Stöd ges inte till alla elever i behov särskilt stöd.
- Studiehundledning på modersmålet erbjuds inte för alla elever som behöver sådan handledning.
- Svenska som andraspråk ges inte till alla elever som behöver sådan undervisning.

Datum	Ort
2006-03-01	Lund

Gösta Karlsson
Agneta Ericsson